

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Cieszyńska "Alma Mater" w procesie integracji międzywyznaniowej

Author: Józef Budniak

Citation style: Budniak Józef. (2009). Cieszyńska "Alma Mater" w procesie integracji międzywyznaniowej. W: W. Korzeniowska (red.), "Tradycje kształcenia nauczycieli na Śląsku Cieszyńskim : studia, rozprawy, przyczynki" (s. 203-210). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Ks. Józef Budniak

Cieszyńska *Alma Mater* w procesie integracji międzywyznaniowej

Nauka w swojej definicji obejmuje refleksję intelektualną nad człowiekiem, nad światem w jego różnorodności, to wynajdywanie, czasem po omacku, dróg wiodących do prawdy, która jest niczym innym, jak poszukianiem odpowiedzi na najbardziej egzystencjalne pytania, również — a może przede wszystkim — na pytanie o jedność świata. Tę jedność zawierają takie pojęcia, jak: ekumenia, integracja i „universitas”. Oznaczają one powiązanie, zespolenie, zjednoczenie, ogarnięcie wszystkiego.

Obca tradycji uniwersyteckiej jest myśl o podziałach między ludźmi. Uniwersytet i integracja należą więc do jednego procesu dziejowego. Konkludując, integracja międzywyznaniowa i międzyreligijna nie jest obca temu procesowi, w który od ponad pięciu stuleci włączył się Śląsk Cieszyński. Od XV stulecia Cieszyn wiąże się ze znanymi ośrodkami nauki i kultury (Kraków, Ołomuniec, Wiedeń, Lwów). Intensywnie od tego okresu rozwijało się szkolnictwo na różnych szczeblach.

Zmiany systemu oświaty w XIX-wiecznej monarchii habsburskiej i odrodzenie polskiego ruchu narodowego w księstwie cieszyńskim pozwoliły w 1895 roku na otwarcie pierwszej polskiej szkoły średniej na Śląsku Cieszyńskim: Polskiego Gimnazjum Prywatnego. Przyczyniła się do tego Macierz Szkolna Księstwa Cieszyńskiego¹.

W latach 1904—1923 odbywały się w Cieszynie tzw. kursy uniwersyteckie, które organizowało Polskie Towarzystwo Pedagogiczne w księstwie cieszyńskim. Kursy te miały na celu kształcenie nauczycieli dzięki ich uczestnictwie w wykładach i seminariach prowadzonych przez wybitnych przedstawicieli nau-

¹ R. Mrózek: *Tradycje akademickie środowiska cieszyńskiego — u podstaw organizacyjnych Filii Uniwersytetu Śląskiego*. W: *W zwierciadle ćwierćwiecza*. Red. I d e m. Cieszyn 1995, s. 11.

ki polskiej (filozofa Kazimierza Twardowskiego; poetę i historyka literatury Jana Kasprówicza; historyków Franciszka Bujaka i Adama Szelągowskiego; ekonomistów Józefa Buzka i Stanisława Głabińskiego; przyrodników Emila Godlewskiego i Michała Siedleckiego; artystę rzeźbiarza Jana Raszkę)².

W tradycji dydaktycznej uczelni cieszyńskiej ważną funkcję pełniła edukacja duchowa, realizowana podczas różnych nabożeństw w kaplicy seminarium. Mimo że w tym czasie była to kaplica jednowyznaniowa — rzymskokatolicka — to jednak spełniała ona funkcję integrującą środowisko akademickie (zlikwidowano ją po roku 1945).

Godny podkreślenia jest fakt istnienia w Cieszynie drugiej jednostki akademickiej. W 1922 roku powstała, przeniesiona z Bydgoszczy, Państwowa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego, pierwsza wyższa uczelnia na Śląsku, w odrodzonej Rzeczypospolitej Polskiej. Uczelnia ta — szkoła zawodowa typu wyższego — miała Wydział Rolniczy i Wydział Instruktorско-Nauczycielski³. Najwybitniejszym przedstawicielem kadry nauczycielskiej był entomolog Kazimierz Simm⁴. Wyższa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego przetrwała w Cieszynie do 1950 roku, kiedy to przeniesiono ją do Olsztyna, gdzie przyjęła nazwę Wyższej Szkoły Rolniczej, a od 1999 roku — Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Bogata tradycja akademicka grodu nad Olzą pozwala nazwać cieszyńską uczelnię mianem *Alma Mater*. To w cieszyńskiej *Alma Mater* w dniach od 21 sierpnia do 28 sierpnia 1995 roku odbył się, po raz pierwszy w Polsce i w tej części Europy Wschodniej, XXVIII Międzynarodowy Kongres Ekumeniczny⁵, który zgromadził przedstawicieli dziesięciu Kościołów i wspólnot chrześcijań-

² Por. „Miesięcznik Pedagogiczny” 1905, nr 6, s. 97—99.

³ Por. A. Zając: *Okres międzywojenny*. W: *Cieszyn. Zarys rozwoju miasta i powiatu*. Red. J. Chlebowczyk. Katowice 1973, s. 272—273.

⁴ „Kazimierz Simm żył w latach 1884—1955. Był on inicjatorem ochrony źródeł Wisły. Po przeniesieniu Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego z Cieszyna do Olsztyna K. Simm został profesorem Uniwersytetu Poznańskiego”. Por. R. Mrózek: *Tradycje akademickie środowiska...*, s. 12.

⁵ Kongresy ekumeniczne organizuje Międzynarodowa Wspólnota Ekumeniczna (International Ecumenical Fellowship — IEF) mająca swoją siedzibę w Brukseli. Powstała ona w 1967 roku we Fryburgu w Szwajcarii. Za pośrednictwem modlitwy, studium i działania pragnie rozwijać jedność widzialną między wszystkimi chrześcijanami, zgodnie z wolą Chrystusa: „Ojcze, spraw, aby byli jedno”. Każdego roku w innym kraju organizowane są międzynarodowe kongresy ekumeniczne. Dotychczas odbyły się one w: 1968 — Gwatt (Szwajcaria), 1969 — Breda (Holandia), 1970 — Salamanka (Hiszpania), 1972 — Altenberg (Niemcy), 1973 — Vodice (Jugosławia), 1974 — Dinard (Francja), 1975 — York (Anglia), 1976 — Malonne (Belgia), 1977 — Loyola (Hiszpania), 1978 — La Grande Motte (Francja), 1978 — Hamburg (Niemcy), 1979 — Assisi (Włochy), 1980 — Exeter (Anglia), 1981 — Bruges (Belgia), 1982 — Avila (Hiszpania), 1983 — Coburg (Niemcy), 1984 — Canterbury (Anglia), 1985 — Lyon (Francja), 1986 — Bovendonk (Holandia), 1987 — Santiago de Compostela (Hiszpania), 1988 — Chester (Anglia), 1989 — Wierzehnheiligen (Niemcy), 1990 — Bovendonk (Holandia), 1991 — Viviers (Francja), 1992 — Segau (Austria), 1993 — Salamanka (Hiszpania), 1994 — Durham (Anglia), 1995 — Cieszyn (Polska), 1996 — Leuven (Belgia), 1997 — Magdeburg (Niemcy), 1998 — Friedrichroda (Niemcy), 1999

skich (rzymskokatolicy, luteranie, prawosławni, reformowani, anglikanie, starokatolicy, baptyści, adwentyści, metodyści, wolni chrześcijanie) z różnych stron świata: Europy, Stanów Zjednoczonych i Afryki. Nieprzypadkowo Kongres ten odbył się w Cieszynie, leżącym w Polsce i w Republice Czeskiej. Tradycje miasta są starsze od państwowości obu tych narodów. Historię miasta i regionu przypominają romańska rotunda sprzed 1000 lat i odwieczne nekropole chrześcijan i Żydów. Uczestnicy Kongresu, spotykając się w Cieszynie, znaleźli się w szczególnym miejscu Europy, tak często ważącym w jej losach. Dawne księstwo cieszyńskie dzieliło przez wieki los całego Śląska. Na ziemię cieszyńską w ciągu historii oddziaływało wiele kultur narodowych: Polski, Czech, Niemiec i Austrii. Dzisiaj Śląsk Cieszyński jest jedynym zwartym obszarem chrześcijan przynależących do Kościoła rzymskokatolickiego i ewangelicko-augsburskiego⁶. Struktura wyznaniowa Śląska Cieszyńskiego oddaje w pełni jego ekumeniczny charakter. Około 60% mieszkańców to wyznawcy Kościoła rzymskokatolickiego; 30% — wyznawcy Kościoła ewangelicko-augsburskiego; 10% stanowią wyznawcy innych wspólnot (Adwentyści Dnia Siódmego, Kościół Wolnych Chrześcijan, zielonoświątkowcy, Zbór Stanowczych Chrześcijan i inne)⁷.

Temat Kongresu — *Odnów nas przez modlitwę i pracę — Ora et labora*, rozważano w aspekcie trzech wyznań chrześcijańskich, reprezentowanych przez teologów z Kościoła rzymskokatolickiego, ewangelicko-augsburskiego i prawosławnego. Duchowość tego Kongresu pozostawiła niezatarte ślady w umysłach nie tylko jego uczestników, ale również w umysłach i sercach pracowników i studentów uniwersytetu oraz mieszkańców Cieszyna.

W dniu 19 maja 1994 roku, w cieszyńskiej *Alma Mater* odbyła się uroczystość nadania doktoratu *honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego Richardowi Pipesowi, urodzonemu w Cieszynie i do 16. roku życia mieszkającemu w tym mieście⁸. W zwyczajowym wykładzie Richard Pipes podkreślił między innymi

— Avila (Hiszpania), 2000 — Strasbourg (Francja), 2001 — Praga (Czechy), 2002 — Swanwick (Anglia), 2003 — Budapeszt (Węgry), 2004 — każdy kraj organizował u siebie, 2005 — Bratysława (Słowacja). Por. J. B u d n i a k: *XXVIII Międzynarodowy Kongres Ekumeniczny w Cieszynie. Ora et labora*. Cieszyn—Bytom 1996.

⁶ Ibidem, s. 13.

⁷ Por. I d e m: *Ekumenizm w diecezji bielsko-żywieckiej w latach 1992—1997*. Raport dla ks. bp. ordynariusza Tadeusza Rakoczego, przygotowany na wizytę *ad limina apostolorum*, która odbyła się w lutym 1989 roku.

⁸ Richard Pipes urodził się w Cieszynie w roku 1923. Zimą 1939 roku wraz z rodziną opuścił Cieszyn, udając się do Stanów Zjednoczonych. W czasie II wojny światowej służył w amerykańskich wojskach lotniczych. Studiował w Muskingam College, Cornell University oraz w Harvard University, gdzie pracował aż do czasu przejścia na emeryturę. W 1963 roku został profesorem historii. W latach 1968—1973 pełnił funkcję dyrektora w Centrum Badań Rosyjskich Uniwersytetu Harvarda. Należy do najwybitniejszych znawców historii Rosji XIX i XX wieku oraz historii Związku Radzieckiego. Przez pewien czas pełnił obowiązki przewodniczącego Rady

osobiste więzi ze Śląskiem Cieszyńskim, wyraził uczucia, z jakimi wspomina swe rodzinne miasto, miasto leżące w samym sercu Europy, na styku trzech cywilizacji. W tym samym dniu Rada Miasta Cieszyna nadała profesorowi honorowe obywatelstwo⁹.

Z jednej strony — współczesne wydarzenia rozpraszające uwagę człowieka, a z drugiej — potrzebne w wielu wypadkach wewnętrzne skupienie, utrudniają realizację misji humanistycznych i religijnych. Dlatego niezwykle ważne jest tworzenie miejsc, w których ludzie różnych wyznań, złączeni jednak istotą bytu człowieka na ziemi, znajdują czas na chwilę refleksji, na poszukiwanie Drogi, Prawdy, Życia, Miłości i Odkupienia. Takim szczególnym miejscem jest kaplica ekumeniczna.

Dzień 12 maja 1998 roku zapisał się na kartach historii uniwersytetów w Polsce jako niezwykle wydarzenie, jako zwrot ku bogatej przeszłości tradycji chrześcijańskiej. W tym dniu w Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie została poświęcona kaplica ekumeniczna. Jej otwarcie to kolejny historyczny fakt, który zapisał się w tradycji uniwersyteckiej, w historii Cieszyna, Polski i Kościoła. Jest to jedyna w Polsce kaplica ekumeniczna, która mieści się w uczelni państwowej.

Powstanie kaplicy ekumenicznej stało się więc wyrazem rzeczywistych, głębokich potrzeb kilkutysięcznego środowiska akademickiego. Na uroczystość poświęcenia kaplicy przybyły do cieszyńskiej *Alma Mater* najwybitniejsze postacie życia religijnego, akademickiego i społecznego Cieszyna, regionu, całego Śląska oraz Zaozlia. Środowisko akademickie reprezentowali: ówczesne władze Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, rektor prof. dr hab. Tadeusz Sławek, prorektor ds. nauki prof. dr hab. Zofia Ratajczak, prorektor Filii UŚ w Cieszynie prof. dr hab. Alojzy Kopoczek, dziekan Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego Filii UŚ prof. dr hab. Andrzej Wójtowicz; Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego reprezentował ks. dr Zygfryd Glaeser. Na uroczystość przybyli również przedstawiciele władz wojewódzkich, z wojewodą bielskim Andrzejem Sikorą, oraz władz miejskich, z burmistrzem Janem Olbrychtem. Władze kościelne reprezentowali: ks. bp Tadeusz Rakoczy, ordynariusz diecezji bielsko-żywieckiej; ks. bp Paweł Anweiler, biskup diecezji cieszyńskiej Kościoła ewangelicko-augsburskiego; ks. prałat Stanisław Puchała, delegat metropolity katowickiego abpa Damiana Zimonia; ks. dziekan Rudolf Sikora, przedstawiciel ordynariusza diecezji ostrawsko-opawskiej w Republice Czeskiej; ks. Jan Cieślak, delegat biskupa Kościoła ewangelicko-augsburskiego w Republice Czeskiej; ks. radca Jan Gross, prezes Śląskiego Oddziału Polskiej Rady Ekumenicz-

Prezydenckiej ds. Stosunków Amerykańsko-Radzieckich; był dyrektorem Wydziału Spraw Sowieckich i Wschodnioeuropejskich Rady Bezpieczeństwa Narodowego. Por. archiwum Filii Uniwersytetu Śląskiego.

⁹ Por. A. Zawiszowski: *Prof. Richard Pipes — Doctor honoris causa UŚ*. W: <http://gu.us.edu.pl> (z dnia 1 maja 2005 roku).

nej i ks. dr Józef Budniak, prezydent Polskiego Regionu Międzynarodowej Wspólnoty Ekumenicznej.

Kaplica mieści się w miejscu dawnego obiektu sakralnego. Jednak jej wygląd odbiega od pierwowzoru. Jest mniejsza, a jej nowoczesny wystrój zaprojektował cieszyński artysta rzeźbiarz Jerzy Herma — projektant i wykonawca soborowego ołtarza i ambonki. W tle ołtarza majestatycznie wznoszą się pieczołowicie odrestaurowane przez cieszyńskiego organomistrza Roberta Kopoczka dwunastogłosowe organy. Refleksyjny nastrój kaplicy dopełniają kryształowe kandelabry i subtelny błękit ścian.

Historyczny już wymiar mają słowa prorektora filii, mówiące o szczególnym charakterze uroczystości, będącej znakiem czasów współczesnych — *signum temporis*. Poświęcenia kaplicy dokonali ks. bp Tadeusz Rakoczy i ks. bp Paweł Anweiler.

Điękując władzom uczelni za podjęcie inicjatywy otwarcia kaplicy oraz za całą troskę o intelektualną i duchową formację studentów, bp. Rakoczy powiedział: „Ta uniwersytecka kaplica jest przestrzenią materialną, ale i miejscem duchowym, w którym zatrzymują się na modlitwie, znajdują Boga i swoją orientację życiową wierzący w Chrystusa, którzy na różne sposoby przeżywają akademicką przygodę i uniwersyteckie doświadczenia. To miejsce otwarte dla wszystkich, którzy stają się poszukiwaczami Prawdy, oddając się wiedzy, która nie zamyka się do ciasnych, pragmatycznych horyzontów”¹⁰. Biskup Anweiler, życząc wszystkim, by poszukiwanie Boga było dla nich istotnym składnikiem życiowego zdobywania wiedzy, wyraził nadzieję, że ta „kaplica będzie miejscem osobistego szukania, wędrowania w głąb samego siebie po to, by szukać Boga, jak Go odnaleźć, by potem można było nauczać innych”¹¹.

Po poświęceniu kaplicy, studenci Instytutu Pedagogiki Muzycznej zaśpiewali, pod dykcją Aleksandry Trefon-Paszek, *Missa Della Domenica* Girolama Frescobaldiego, a Zygmunt Antonik publicznie po raz pierwszy wydobył dźwięk z organów, grając fragment *Bogurodzicy*. Od tego czasu w kaplicy uczelni cieszyńskiej celebrowane są w każdą sobotę nabożeństwa, odbywają się spotkania modlitewne oraz koncerty.

Zanim powstały na uniwersytetach w Polsce wydziały teologiczne, już w roku akademickim 1998/1999 została utworzona w cieszyńskiej *Alma Mater*, na kierunku pedagogika, nowa specjalność: edukacja religijna o profilu katolickim i ewangelickim. Powołanie tej specjalności odbyło się na mocy decyzji Senatu Uniwersytetu Śląskiego i Konferencji Episkopatu Polski¹². Studia te przy-

¹⁰ A. Ś w i e ż y: *Razem się uczyć, razem się modlić*. „Gość Niedzielny” 1998, nr 22(LXXV), s. 17 i 20.

¹¹ Ibidem, s. 20.

¹² Rada Naukowa Konferencji Episkopatu Polski, pod przewodnictwem ks. bpa prof. dr. hab. Jana Szłagi, w dniu 3 grudnia 1997 roku, na prośbę ordynariusza diecezji bielsko-żywieckiej Tadeusza Rakoczego rozpatrzyła wniosek o utworzenie specjalności edukacja religijna w Filii Uni-

gotowują przyszłych katechetów dla Kościoła katolickiego i dla Kościoła ewangelickiego.

Każdego roku studenci i pracownicy naukowo-dydaktyczni wyznania rzymskokatolickiego i ewangelicko-augsburskiego uczestniczą sympozjach i konferencjach naukowych odbywających się w Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie. Na przykład w październiku 1996 roku odbyła się konferencja międzynarodowa *Stosunki wyznaniowe na Śląsku Cieszyńskim*; w 1998 roku sesja naukowa *Szansa czy zagrożenie dla polskich pograniczy*; w 2000 roku sesja naukowa *Pojednajcie się. Pastoralny i społeczno-kulturowy wymiar ekumenizmu na Śląsku Cieszyńskim*; w 2001 roku — *Z Duchem Świętym w trzecie tysiąclecie*; w 2003 roku — *Sekty i nowe ruchy religijne — studium ekumeniczne*¹³ oraz konferencja na temat: *Kształtowanie tożsamości religijnej i kulturowej na Śląsku Cieszyńskim*; w 2004 roku *Towarzystwo Jezusowe (jezuici) na Śląsku Cieszyńskim*. W 10. rocznicę ogłoszenia encykliki ekumenicznej *Ut unum sint* zorganizowano międzynarodową konferencję naukową zatytułowaną *Aby byli jedno*. Konferencjom tym towarzyszy modlitwa o jedność chrześcijan. W ten sposób realizowane są słowa Jana Pawła II: „Obok ekumenicznego zaangażowania pasterzy Kościoła i teologów potrzebne jest też włączenie się wszystkich wiernych chrześcijan przez modlitwę i postawę braterskiej miłości. Duch ekumenizmu winien przenikać całe życie Kościoła [...]. Działalność ekumeniczna należy do pastoralnych priorytetów Kościoła i w pracy tej nie powinno zabraknąć żadnego z chrześcijan”¹⁴.

Obserwując ruch ekumeniczny, można wysunąć tezę, że ma on charakter integrujący środowisko uczelniane i lokalne.

W świecie współczesnym kontakty między chrześcijanami a osobami innych religii na różnych płaszczyznach życia stają się coraz częstsze. Stanowią one ważną część współpracy ekumenicznej, która może zmierzać do uwypuklenia religijnych aspektów problemów sprawiedliwości i pokoju, podtrzymywania życia rodzinnego, szacunku dla wspólnot mniejszościowych. Współpraca ekumeniczna w życiu społecznym, naukowym i kulturalnym powinna być realizowana w ogólnym kontekście poszukiwania jedności chrześcijan, którą można odnaleźć w inicjatywach ekumenicznych — integracyjnych — podejmowanych i realizowanych na cieszyńskiej uczelni.

Uniwersytety były od początku przykładem integracji różnych nacji, stanów zdających z daleka, by słuchać, dyskutować. Niechby dziś były takim

wersytetu Śląskiego w Cieszynie. Wniosek ten został pozytywnie przyjęty, a następnie przedłożony na sesji plenarnej Konferencji Episkopatu Polski. Ostatecznie w dniu 12 marca 1998 roku na 293. zebraniu plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie biskupi pozytywnie ustosunkowali się do prośby Księdza Biskupa o powołanie wymienionej specjalności. Por. Archiwum Kurii Diecezjalnej Wydziału Katechetycznego w Bielsku-Białej.

¹³ Por. ibidem, s. 163—172.

¹⁴ Jan Paweł II: *Do końca ich umiłował*. Watykan 1987, s. 20.

przykładem. Niech stają się wspólnotą poszukiwaczy prawdy, forum dyskusji i wymiany myśli.

Ks. Józef Budniak

Cieszyn *Alma Mater* in the process of inter-religious integration

S u m m a r y

The thought of divisions between people is unknown to the university tradition. Thus, university and integration form one historical process. Cieszyn Silesia has been connected to this process for almost five hundred years. Cieszyn has been associated with well-known science and culture centres (Kraków, Ołomuniec, Wiedeń, Lwów) since the 15th century. The education at different levels has been developing intensively since then.

The changes in the education system in the 19th century Habsburg monarchy and restoration of the Polish national movement in the Duchy of Cieszyn allowed for opening the first Polish secondary school in Cieszyn Silesia, i.e. the Polish Private Junior High School in 1895.

Polish Teacher College training the teachers to be was opened in 1911 in Cieszyn Silesia. It became the "real national breeding ground in Cieszyn Silesia. Spiritual education realized during different services in the college chapel played an important role in it. Although it was a one religion (Roman-Catholic) chapel at that time, it integrated an academic circle.

Higher Teacher School — the branch at the University of Silesia was founded in 1971. Two didactic units, i.e. The Artistic Faculty and International School the Sciences of Education were distinguished in the 2002/2003 academic year. Subsequent changes took place the next academic year (2003/2004) when the Department of Ethnology and Sciences of Education replaced the International School the Sciences of Education.

A rich tradition of the town by the Olza River allows for naming the university in Cieszyn as *Alma Mater*. On May 12th 1998 the ecumenical chapel was blessed in the branch of the University of Silesia. It is the only Polish ecumenic chapel in the state university.

Before theological faculties were created by the universities in Poland, the new specialty, i.e. religious education of a Catholic and Evangelic type was opened in the field of pedagogy in Cieszyn *Alma Mater* as early as in the 1998/1999 academic year. The very studies train the catechists to be both with respect to the Catholic and Evangelic Church.

Józef Budniak, Priester

Die Teschener *Alma Mater* im Prozess der zwischenkonfessionellen Integration

Z u s a m m e n f a s s u n g

Jeder Antagonismus zwischen den Menschen steht der Universitätstradition fern. Eine Universität und eine Integration gehören also demselben historischen Prozess. An dem Prozess nimmt auch seit über fünf Jahrhunderten das Teschener Schlesien teil. Seit dem 15. Jahrhundert ist Teschen mit bekannten Wissenschafts- und Kulturzentren (Kraków (Krakau), Ołomuniec (Ołomunec), Wiedeń (Wien), Lwów (Lemberg)) verbunden. Von nun an kam es zur raschen Entwicklung des Schulwesens verschiedener Stufen.

Die Veränderung des Schulsystems im 15. Jahrhundert in der Habsburger Monarchie und die Wiedergeburt der polnischen Nationalbewegung im Teschener Fürstentum erlaubten, 1895 die erste polnische Mittelschule in Teschener Schlesien, das Polnische Privatgymnasium zu eröffnen.

Im Jahre 1911 wurde in Teschen-Bobrek die Polnische Lehrerbildungsanstalt für zukünftige Lehrer gegründet. Sie ist eine „richtige Nationalschmiede in Teschener Schlesien“ geworden. Die Geistesbildung, die während verschiedener in der Schulkapelle abgehaltener Gottesdienste realisiert war, übte eine wichtige Funktion aus. Obwohl die Kapelle damals nur römisch-katholisch war, konnte sie doch das Studentenmilieu integrieren.

Im Jahre 1971 wurde in Teschen Höhere Fachschule für Lehrerbildung — die Filiale der Schlesischen Universität ins Leben gerufen. Im Studienjahr 2002/2003 wurde sie in zwei Fakultäten: die Kunstfakultät und die Internationale Schule für Bildungswissenschaften eingeteilt. Die letztgenannte wurde dann noch in dem nächsten Studienjahr (2003/2004) in die Fakultät für Ethnologie und Bildungswissenschaften umgewandelt.

Reiche akademische Tradition der Stadt an der Olza (Olsau) erlaubt, die Teschener Hochschule mit dem Namen „Alma Mater“ zu bezeichnen.

Am 12. Mai 1998 wurde in der Filiale der Schlesischen Universität in Teschen erste ökumenische Kapelle geweiht. Sie ist die einzige sich an einer staatlichen Hochschule befindende ökumenische Kapelle.

Bevor an den polnischen Universitäten theologische Fakultäten entstanden wurden, wurde an der Teschener Alma Mater schon in dem Studienjahr 1998/1999 im Rahmen der pädagogischen Fachrichtung eine neue Fachrichtung, nämlich katholische und evangelische Religionsbildung ins Leben gerufen. Das Studium bereitet angehende Katecheten für den Bedarf der katholischen und evangelischen Kirche vor.